

Dosarul nr. 2ra-1762/2022
2-19105283-01-2ra-16122022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (N. Mămăligă)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, M. Anton, O. Cojocar)

Î N C H E I E R E

15 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Maria Ghervas
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Vera Cotruța,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Valentina Gugulan împotriva Verei Cotruța privind încasarea datoriei, a dobânzii
de întârziere și a cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 27 mai 2020, Gugulan Valentina a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Verei Cotruța privind încasarea datoriei, dobânzii contractuale, dobânzii
de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, prin care a solicitat încasarea
datoriei în sumă de 10 000 de dolari SUA, dobânda în sumă de 1 000 de dolari
SUA, dobânda de întârziere în sumă de 415 de dolari SUA și cheltuielile de
judecată.

Ulterior, prin cererea de concretizare a pretențiilor a solicitat încasarea
datoriei în sumă de 10 000 de dolari SUA, conform contractului de împrumut din
22 ianuarie 2018, a dobânzii contractuale în sumă de 1 000 de dolari SUA, a
dobânzii de întârziere în sumă de 1 660,42 de dolari SUA și a cheltuielilor de
judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că la data de 22 ianuarie 2018, i-a
oferit cu împrumut Verei Cotruța suma de 10 000 dolari SUA cu o dobândă anuală
de 10 %, pe un termen de un an. Potrivit recipisei întocmită și semnată de către
Cotruța Vera la aceeași dată, ultima urma să restituie suma datoriei la 22 ianuarie
2019. La data scadentă și nici până la data adresării în instanța de judecată, Cotruța
Vera nu a restituit suma împrumutului.

A relatat reclamanta că la multiplele solicitări verbale, efectuate prin
intermediul apelurilor și mesajelor telefonice, inclusiv în formă scrisă, prin
intermediul oficiului poștal din 03 aprilie 2019 și 23 aprilie 2019, de a achita
datoria, nu a primit nici un răspuns.

A mai invocat că, în virtutea raportului obligațional, părțile sunt ținute să
execute obligațiile în modul corespunzător, în termenul stabilit și cu bună credință,

astfel, Cotruța Vera urmează să-i restituie suma împrumutului de 10 000 de dolari SUA și dobânda de întârziere prevăzută de art. 619 din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), calculată pentru perioada de la 23 ianuarie 2019 până la 17 februarie 2020, inclusiv, în sumă de 1 660,42 de dolari SUA, precum și datoria la plata dobânzii contractuale în sumă de 1 000 de dolari SUA.

Prin hotărârea din 14 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Cotruța Vera în beneficiul Valentinei Gugulan, datoria în sumă de 10 000 de dolari SUA conform contractului de împrumut din 22 ianuarie 2018 și dobânda de întârziere în sumă de 1 237,95 dolari SUA, iar în total suma de 11 237,95 de dolari SUA, convertiți în lei moldovenești conform cursului valutar al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii judecătorești.

S-a încasat de la Cotruța Vera în beneficiul Valentinei Gugulan, cheltuielile de judecată în sumă de 5 182,46 de lei.

S-a încasat de la Cotruța Vera în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 4 427,52 de lei.

În rest, pretențiile au fost respinse, ca neîntemeiate.

La 18 septembrie 2020, Gugulan Valentina, reprezentată de avocatul Alexandru Savva, a declarat apel împotriva hotărârii din 14 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 09 octombrie 2020, Cotruța Vera a declarat apel împotriva hotărârii din 14 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 25 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel declarată de Cotruța Vera împotriva hotărârii din 14 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pe motiv că nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel.

Prin încheierea din 14 iulie 2021 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins cererea depusă de Vera Cotruța privind repunerea în termenul de declarare a recursului și s-a restituit recursul declarat de Vera Cotruța împotriva încheierii din 25 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Gugulan Valentina, reprezentată de avocatul Alexandru Savva, casată parțial hotărârea din 14 septembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii pretenției privind încasarea dobânzii contractuale și în partea admiterii parțiale a pretenției privind încasarea dobânzii de întârziere, și emisă o hotărâre nouă prin care.

S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Gugulan Valentina împotriva Verei Cotruța privind încasarea dobânzii contractuale și dobânzii de întârziere.

S-a încasat dobânda contractuală în sumă de 1 000 de dolari SUA și dobânda de întârziere în sumă de 1 660,42 de dolari SUA pentru perioada 23 ianuarie 2019-17 februarie 2020.

S-a încasat din contul Verei Cotruța în beneficiul Valentinei Gugulan, suma de 566,81 de lei cu titlu de cheltuieli suportate în legătură cu achitarea taxei de stat în instanța de apel.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că, prin recipisa semnată de Cotruța Vera la data de 22 ianuarie 2018, aceasta și-a manifestat acordul de achitare a 10% dobândă contractuală din suma împrumutului de 10 000 de dolari

SUA, care în decursul unui an de zile (termenul de scadență) a atins suma de 1 000 de dolari SUA, iar în urma controlului caracterului rezonabil al sumei de 1 000 dolari americani în raport cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei, nu s-a constatat un caracter abuziv al acesteia, motiv din care instanța de apel a dispus încasarea sumei de 1 000 de dolari SUA, convertiți în lei moldovenești conform cursului valutar al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii judecătorești, cu titlu de dobândă contractuală.

Astfel, având în vedere că întinderea temporară a contractului de împrumut în baza recipisei din 22 ianuarie 2018 constituie un an de zile, iar împrumutatul Cotruța Vera se află în întârziere începând cu data de 23 ianuarie 2019, împrumutătorul Gugulan Valentina este în drept să solicite încasarea unei dobânzi legale în cuantum de 9 % peste rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei.

A menționat Curtea de Apel Chișinău că perioada pentru care urmează a fi încasată dobânda de întârziere, este data la care partea contractului trebuie să-și respecte obligația de plată, numită data scadentă - 23 ianuarie 2019, până la data depunerii cererii de majorare a pretențiilor de către împrumutător, 17 februarie 2020. Or, pentru perioada 23 ianuarie 2019 - 17 februarie 2020, instanța de apel a dispus încasarea de la Cotruța Vera a sumei de 1 660,42 de dolari SUA, convertiți în lei moldovenești conform cursului valutar al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii judecătorești, cu titlu de dobândă de întârziere, legală, în baza calculului prezentat de reprezentantul apelantului.

De asemenea, s-a stabilit că cererea de apel înaintată de Gugulan Valentina, reprezentată de avocatul Alexandru Savva este întemeiată și se impune necesitatea încasării din contul Verei Cotruța în beneficiul Valentinei Gugulan a sumei de 566,81 de lei cu titlu de cheltuieli suportate în legătură cu achitarea taxei de stat în instanța de apel.

La 07 noiembrie 2022, Cotruța Vera, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 20 octombrie 2022 prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului a invocat că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară și erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Consideră că decizia instanței de apel a fost emisă cu aplicarea și interpretarea eronată a legii materiale, cu aprecierea eronată a probelor administrate, în lipsa unei motivări coerente și complete asupra tuturor chestiunilor importante invocate în cadrul examinării pricinii. Or, emiterea unui act judecătoresc investit de lege cu putere executorie cu interpretarea și aplicarea eronată a legii materiale, în baza unei motivări superficiale, încalcă direct drepturile și libertățile recurente.

A mai invocat recurenta că Curtea de Apel Chișinău nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată astfel, interpretând în mod eronat a normele dreptului material.

A menționat că, rata de bază conform Băncii Naționale a Moldovei în perioada 05 decembrie 2017 – 19 iunie 2019 a fost de 6.50 și 7.00 %. Astfel, în corespundere cu recipisa anexată la materialele cauzei, este indicat 10% anuale, ceea ce determină nulitatea cerinței privind încasarea dobânzii contractuale, or aceasta este mai mare decât rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei stabilită pentru acea perioadă.

La 16 decembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa

participanților la proces copia cererii de recurs depusă de Cotruța Vera, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 85, vol.2).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 20 octombrie 2022, decizia motivată a fost expediată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la data de 04 noiembrie 2022, (f.d. 50, vol.2).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că Cotruța Vera, s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 07 noiembrie 2022, împotriva deciziei instanței de apel, în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se

invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Vera Cotruța, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Vera Cotruța.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh